

Auteur

10.2.e

10.2.e

Agendapunt

Zesde Enhanced Surveillance Rapport Griekenland

Aard bespreking

Informerend

Kern

- Tijdens de Eurogroep zal het zesde enhanced surveillance rapport worden besproken. Dit rapport vormt de basis voor een besluit t.a.v. de schuldmaatregelen.

Nederlandse inzet

11.1
11.1
11.1

(mogelijke) spreekpunten:

11.1

Toelichting

Stand van zaken en proces

- Griekenland staat sinds het aflopen van het ESM-programma afgelopen zomer onder verscherpt toezicht tot en met 2022. Tijdens deze periode moet Griekenland een lijst met verschillende hervormingen doorvoeren/afmaken die is vastgesteld door de Eurogroep bij het besluit tot het beëindigen van het ESM-programma in juni 2018. De toepassing van een aantal schuldmaatregelen is hier afhankelijk van gemaakt (uitkeren SMP/ANFA-winsten en verlagen van rente op een deel van de EFSF-lening). Elk halfjaar zal er worden gekeken door de Eurogroep, op basis van een rapport, naar de voortgang op de hervormingen.
- December 2018 was de eerste deadline voor het doorvoeren van een aantal hervormingen. Een besluit over het toepassen van de schuldmaatregelen is destijds vanwege onvoldoende voortgang doorgeschoven naar de Eurogroep van maart (aan de hand van een nieuwe rapport) en vervolgens naar april (aan de hand van een update van het rapport). In april is uiteindelijk het besluit genomen dat Griekenland de noodzakelijke acties had genomen om aan al haar hervormingsverplichtingen, die waren vastgesteld voor eind 2018, te voldoen. Het beslismoment voor de schuldmaatregelen m.b.t. de hervormingen die als deadline midden 2019 hadden is toen uitgesteld tot december. In december jongstleden heeft de Eurogroep ingestemd met het activeren van de schuldmaatregelen.

Enhanced Surveillance Report

Algemeen

- De toon van het zesde *enhanced surveillance rapport* is overwegend positief, maar is ook alarmerend over de grote mogelijke impact van de COVID-19 crisis. Dit zal in 2020 naar verwachting leiden tot een economische krimp van 9,7% bbp. De werkloosheid zal stijgen naar bijna 20%, van 17,3% in 2019. Daarnaast hebben de Griekse autoriteiten maatregelen ondernomen om huishoudens en bedrijven te ondersteunen, bijvoorbeeld door het uitstellen van belastingen en het verschaffen van liquiditeit voor bedrijven. Deze maatregelen hebben ook een weerslag op de begroting. In 2019 is de 3,5% doelstelling voor het primair surplus behaald, in 2020 wordt een tekort van 3,5% verwacht. Griekenland kan in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact ook gebruik maken van de flexibiliteit die de geopende uitzonderingsclausule biedt.

Hervormingen

- Het rapport geeft aan dat Griekenland de noodzakelijke maatregelen heeft ondernomen om aan de hervormingsverplichtingen te voldoen. In dit oordeel houdt de Europese Commissie rekening met de uitzonderlijke omstandigheden, waardoor er middelen en capaciteit moesten worden vrijgemaakt voor de bestrijding van de COVID-19 crisis in Griekenland. Hierdoor hebben hervormingen vertraging opgelopen. Om na de COVID-19 crisis het hervormingsmomentum te herstarten en de economische groei aan te wakkeren heeft Griekenland een lijst opgesteld met zesentwintig additionele hervormingen. Deze zien onder andere op beleidsterreinen zoals publieke investeringen, het functioneren van de overheid en het juridisch systeem, en het onderwijs.
- De voortgang op de eerder afgesproken hervormingen valt tegen en weinig hervormingen zijn

volledig voltooid. Volgens de Commissie is het voldoende als er concrete stappen zijn gezet richting voltooiing (bijvoorbeeld uitstel, maar wel met een plan van aanpak). Dit werd ook geconcludeerd door de Commissie in het vijfde Enhanced Surveillance Rapport wat in februari is uitgekomen. Het COVID-19 crisis heeft nog extra vertraging opgeleverd.

- Het gaat hierbij om hervormingen zoals het wegwerken van binnenlandse betalingsachterstanden van de overheid (aan bijvoorbeeld huishoudens, bedrijven en lokale overheden), het doorvoeren van maatregelen om onderbesteding van het publieke investeringsbudget te voorkomen en de verdere reductie van niet-presterende leningen bij banken.
- Het is voor Nederland van belang dat hervormingen op den duur ook daadwerkelijk worden afgerond.

11.1	11.1
------	------

Lopende discussies

De inzet van SMP/ANFA middelen voor publieke investeringen

- December jongstleden heeft de Europese Commissie aangegeven om de inzet van de SMP/ANFA middelen voor publieke investeringen op technisch niveau te onderzoeken en er bij het voorliggende rapport over te rapporteren. Dit is echter uitgesteld naar de tweede helft van 2020.
- Er is wel een note voorgelegd aan de EWG over dit vraagstuk, waar ook een eerste gedachtewisseling heeft plaatsgevonden.
- Nederland heeft een aantal voorwaarden voor het besteden van SMP/ANFA middelen aan publieke investeringen (zie toelichting).
- De Commissie heeft in samenwerking met de Griekse autoriteiten ook een aantal voorwaarden geïdentificeerd (zie toelichting). De volgende twee Nederlandse voorwaarden zijn hierbij niet opgenomen: (iv) SMP/ANFA-inkomsten na een X aantal jaar verplicht terugvloeien naar de rekening voor schuldenbetaling wanneer de inkomsten niet zijn gebruikt, (v) met unanimité zijn goedgekeurd door de crediteuren. T.a.v. voorwaarde (v) wordt er nu alleen gesteld dat de EU lidstaten goedkeuring moeten geven aan de door Griekenland voorgestelde investeringsprojecten (de EWG zal alleen geïnformeerd worden).

De ESM note over het proces m.b.t. het overboeken van SMP/ANFA middelen

- In de EWG is een note besproken over het proces mbt de overboeking van de SMP/ANFA middelen. Er was geen overeenstemming over de voorlegde punten tijdens de vergadering, waardoor deze discussie later gevoerd zal worden in EWG verband.
- December 2018 was de eerste deadline voor het doorvoeren van specifieke hervormingen. Een besluit over het toepassen van de schuldmaatregelen is destijds vanwege onvoldoende voortgang op de hervormingen door Griekenland doorgeschoven naar de Eurogroep van maart 2019, om vervolgens te worden goedgekeurd in de Eurogroep van april 2019. Dit heeft als gevolg gehad dat er uiteindelijk een vertraging van een halfjaar is opgelopen ten opzichte van de oorspronkelijk tijdslijn. Een van de voorgestelde opties is om dit schema recht te trekken door een additionele overboeking.

11.1	Overgaan tot een extra
------	------------------------

uitkering in september op basis van het zevende rapport (optie A2) zou Griekenland alsnog compenseren voor de opgelopen vertraging ten aanzien van de eerste uitkering, welke een direct gevolg was van de vertraagde implementatie van hervormingen door Griekenland.

11.1

Moties en toezeggingen aan de Kamer	<i>N. v. t.</i>
Voorliggende documentatie	<ul style="list-style-type: none">• <i>Sixth Enhanced Surveillance Rapport Greece, May 2020</i>
Achtergrond documentatie	<i>N. v. t.</i>